శిశిరంలో
వసంతం
వై. రఘునాథరావు

అతని పేరు సత్యమూర్తి. అతనూ నేనూ కలుసుకోవడం, విడిపోవడం జరిగి తొమ్మిది సంవత్సరాలయింది. కాని ఇన్ని సంవత్సరాల కాలమూ, అతణ్ణి నా మనస్సునుంచి వేరు చేయలేనక పోయింది. ఆ రోజుల్లో అప్పుడే కొండదిగి, గమ్యంలేక, దారులు తెలియక, బాధ్యతారహితంగా గంతులువేస్తూ పొగే సెలయేరు నా వయస్సు. సెలయేరు అన్నిటినీ తనలో చేర్చుకొని మైదానంలో నిదానంగా, గంభీరంగా ప్రవహించే మహానది అతని వయస్సు. మా ఇద్దరి కలయిక కాశీ హిందూ విశ్వవిద్యాలయంలో సంభవించింది.

అవి పరీక్ష రోజులు. పగలల్లా చదివి, సాయంత్రము విశ్రాంతికోసం లైబ్రరీవైపు బయలుదేరాను. వసంతాగమనాన్ని సూచిస్తూ కోయిలలు మధురంగా కూస్తున్నాయి. లైబ్రరీవైపు దారికి రెండువైపులా మామిడిచెట్లు. మామిడిపువ్వుల సువాసన మత్తుగా నానాసికని సోకుతోంది. చెట్లనిండా లేత మామిడికాయలు గాలికి మూయల లూగుతున్నాయి. అప్పటికి కొద్దిగా చీకటి పడింది. నా కెదురుగా ఒకాయన పుస్తకమొకటి చంకలో పెట్టుకొని మైదానం నుంచి వస్తున్నాడు. నన్ను చూసి చిన్నగా నవ్వి "చీకటి పడింది. అక్షరాలు మరి కనుపించక హాస్టలుకి పోతున్నాను" అన్నాడు తెలుగులో.

"ఒక అరగంట పోతే నేనూ వచ్చేస్తాను రండి. కాస్సేపు అలా తిరుగుదాం" అన్నాను.

తోవలో "మీరు ప్రైవేటుగా కూర్చుంటున్నారా పరీక్షకి ?" అన్నాను.

"అవునండీ. చాలా సంవత్సరాల క్రితం ఈ పరీక్షలో కూర్చొని తప్పేను. మళ్లీ ఇన్నాళ్లకి పూర్తి చెయ్యాలని బుద్ధిపుట్టి ఈ ముసలి కాలంలో మీతో పోటీ పడడానికి వచ్చేను" అన్నాడు నవ్వుతూ. అతను చాలా హాయిగా హృదయంలోంచి నవ్వుతాడు. నన్ను అయస్కాంతంలా ఆకర్షించిందా నవ్వు.

"అదేమిటండోయ్ ! అప్పుడే ముసలివాణ్ణయే నంటున్నారు ? భలేవారే !" అన్నాను.

"మీ వయస్సుతో పోలిస్తే ముసలివాణ్ణే. నా కిప్పుడు నలభై ఏళ్లున్నాయి. కొందరు ఎంత వయస్సు వచ్చినా ఇంకా లేతగానే కనుపిస్తారు. నాకా అదృష్టంలేదు. నన్ను ఎవరైనా చూడగానే ఖచ్చితంగా ఇతనికి నలభై ఏళ్లు ఉంటాయి అని అంచనా కట్టేస్తారు. అవునా మరి ?" అన్నాడు.

"కావచ్చు. కాని నలభై ఏళ్లకే ...." నసిగేను.

"మీ రన్నది బోధపడింది. నలభై సంవత్సరాలకి జీవితం ప్రారంభించినవాళ్లున్నారు. నాలాటివాడు జీవితంలోని అన్ని పాఠాలని నేర్చేసుకుని తల పూర్తిగా నెరసినవాళ్లూ ఉన్నారు ..... క్షమించండి. నా మాటలతో మిమ్మల్ని ఎటో లాగుతున్నాను. నా వయస్సు మీ కొచ్చేసరికి ఇంకా ఇరవై సంవత్సరాలు పడుతుంది. అప్పటి చింత ఇప్పు డెందుకు ? ప్రస్తావన మారుద్దాం." అన్నా డతను.

"మీ రెక్కడనుంచి వస్తున్నారు ?" అన్నాను.

"అలహాబాదు. అక్కడొక ప్రైవేటు రోడ్ ట్రాన్స్‌పోర్టు కంపెనీలో మేనేజరుగా ఉన్నాను. నాపేరు సత్యమూర్తి."

నేను కూడా నా పరిచయం చెప్పుకున్నాను.

"నేను తెలుగువాణ్ణని మీకెలా తెలుసు ?" అన్నాను.

"మీరు ఆంధ్రా మెస్‌లో భోజనం చేస్తుంటే చూసేను" అన్నాడు. ఆ రాత్రి నాతోనే భోజనం చెయ్యమన్నాను.

అలా ప్రారంభమైన మా పరిచయం పరీక్షలు పూర్తయ్యేసరికి గాఢంగా అల్లుకుంది. పరీక్ష లయిపోయిన మర్నాడు ఆయన ప్రయాణం. అలహాబాదు పోయే బండిలో ఆయనకు వీడ్కోలు యిచ్చేను. "మళ్లీ ఎప్పుడు దర్శనం ?" అన్నాను.

"మీ రెప్పుడు తలుచుకుంటే అప్పుడే. అలహాబాద్‌కీ, కాశీకి ఎంతదూరమని ? ఇక్కడ మీరు చూపిన ఆదరణకి చాలా థాంక్స్" అన్నా డతను.

"థాంక్స్ చెప్పుకోవాల్సింది నేను. మీరు పొగడ్త అనుకోకండి. ఈ పదిరోజులూ మీ దగ్గర పుస్తకాల్లో లేని విషయాలు చాలా నేర్చుకున్నాను." అన్నాను.

"అలహాబాదు రండి. మీ చదువు పూర్తి చేసేస్తాను" అన్నాడు నవ్వుతూ.

వేసంగి సెలవుల్లో నేను దక్షిణ దేశయాత్ర పెట్టుకున్నాను. తీర్థయాత్రల్నీ, పాత పరిచయాల్నీ కలుపుకుంటూ చేసిన ప్రయాణాల్లో విశేషాల్ని ఆయనకి రాస్తుండేవాణ్ణి. శెలవలు పూర్తయ్యాయి. మళ్లీ విశ్వవిద్యాలయంలో నా ఆఖరు సంవత్సరం చదువుకోసం కాశీ చేరుకున్నాను. నేను హాస్టలులో దిగిన మర్నాడు ఆయనకి మరో ఉత్తరం రాసేను. నాలుగోనాడు జవాబు వచ్చింది.

". . . . మీ దక్షిణ దేశయాత్ర ఉత్తరాలు చదువుతూంటే నాకు ఏనుగూ, నలుగురు గుడ్డివాళ్లూ కథ జ్ఞాపకం వచ్చింది. "బెజవాడలో హోటలు వసతి సరిగా కుదరలేదు. బ్లామౌంటెన్ ఎక్స్‌ప్రెస్‌లో రిజర్వేషన్ దొరకలేదు. బెంగుళూరు నుంచి మైసూరుకి రానూపోనూ 110 రూపాయలు టాక్సీవాడు తీసుకున్నాడు. తిరుమలలో దేముడి దర్శనం చేస్తుంటే నా జేబులోని పర్సు ఎవడో కొట్టేశాడు. నా అదృష్టం బాగుండి అందులో అయిదు రూపాయలే ఉన్నాయి. కాబట్టి బతికిపోయేను..." అంటూ రాసేరు. అదే బహుశః ఏ సౌందర్యోపాసకుడే అయితే బెజవాడలో సంధ్యాసమయాన కృష్ణానదీతీరాన్ని వర్ణించేవాడేమో ! హంపీ శిథిలాలని చూస్తుంటే గతించిన ఆంధ్ర చరిత్ర జ్ఞప్తికి వచ్చి కళ్లు చెమర్చాయి అనీ, మైసూరులో బృందావన్ గార్డెన్స్ దేవలోకంలోంచి దిగివచ్చిన నందనవనంలా ఉందనీ రాసేవాడేమో ! తిరుమల కొండమీది నుంచి కనుపించే చంద్రగిరివైపు లోయలోని ప్రకృతి సౌందర్యాన్ని పొగిడేవాడేమో !

"ఇప్పుడు మీరు నన్నడగబోయే ప్రశ్న నాకు తెలుసు. "అయితే సత్యమూర్తిగారూ ! మీరయితే ఏం చేసేవారూ ?" అని అంతే కదూ ? చిన్నతనం నుంచి నాకు జీవితంలోని తమాషాలని చూడడం అంటే బలేసరదాగా ఉండేది. ఎవడె నా కల్లు తాగేడంటే వాడెలా మాట్లాడతాడో, ఎలా తూలుతాడో చూసేవాణ్ణి. ఎక్కడైనా పెళ్లి జరుగుతుంటే పెళ్లి పందిరిలో కూర్చున్న వాళ్ల మాటలన్నీ వింటుండేవాణ్ణి. ఒకసారి ఎవడో ఖూనీ చేస్తే వాడెలా ఉంటాడో చూద్దామని మా ఇంటికి రెండు మైళ్ల దూరంలో ఉన్న పోలీసుఠాణాకి పరుగెత్తేను. మా వూరికి సర్కసు వచ్చింది. అందులో బఫూను వేషం వేస్తున్న ఒకాయనతో స్నేహం చేసేను. సర్కస్ మా వూళ్లో ఉన్నన్నాళ్లూ ఆ సర్కస్ వాళ్ల డేరాలలోనే అస్తమానం ఉండేవాణ్ణి. నాది అదొక తృష్ణ. మీరు దక్షిణ దేశమంతా తిరుగుతున్నారని విని అసూయ పడ్డాను. ఆ అవకాశం నాకు దొరికితే ఎంత బాగుణ్ణని. బహుశః మిమ్మల్ని విసిగిస్తున్నానేమో ! ఇక ఆపేస్తాను. ఈ ప్రవాసంలో మధ్యమధ్య తెలుగులో ఉత్తరాలు వస్తూంటే అదో ఉత్సాహంగా ఉంటుంది.

మీ మిత్రుడు. . . ."

ఆ లేఖ చదివిన తర్వాత నా ఉత్తరాలధోరణి మార్చేను. ఆయన చాలా ఉత్సాహంగా జవాబులు రాసేవాడు. దసరా పండుగ తర్వాత నా జవాబులు కొంచెం ఆలస్యంగా రాసేవాణ్ణి. సంక్రాంతి తర్వాత తీరుబడిలేక అతనికి ఒక ఉత్తరం కూడా రాయలేదు. యూనివర్సిటీ పరీక్షలు అయిపోయిన మర్నాడు ప్రయాణానికి సిద్ధమవుతూంటే అతని దగ్గర నుంచి ఒక లేఖ వచ్చింది.

". . . . మీరు పేపర్లన్నీ చాలా బాగా రాసి ఉంటారని ఆశిస్తాను. మీరు ఈ వేసవి శెలవుల్లో తప్పక అలహాబాద్ రావాలి. మీతో నాకు చాలా పనుంది. ఆ అవసర మేమిటో మీరీ వూరువచ్చేక చెబుతాను. మీ రాక కోసం వెయ్యి కళ్లతో ఎదురు చూస్తూ. . . . మీ మిత్రుడు." మరింకేమీలేదు. ఏ బండిలో వస్తున్నానో అతనికి ముందుగా ఉత్తరం రాసి అలహాబాదు ప్రయాణ మయేను.

ప్లాటుఫారం మీద రైలు ఆగగానే నాకు మొట్టమొదట కనిపించింది అతని ముఖం. చిరునవ్వుతో చెయ్యి వూపేడు. అతని పక్కనే ఒకామె నిల్చుని ఉంది. కోలముఖం, నవ్వుతున్న విశాల నేత్రాలు, విశిధివంటి కనుపాపలు— నా జీవితంలో అంతటి అందమైన స్త్రీని నే నిదివరకు చూడలేదు. సిగ్గువిడిచి ఆమెవైపు అలా చూస్తూ నిల్చుండి పోయేను.

"ప్లాటుఫారం మీదకి దిగండి. సామాను దింపిస్తాను" అని వినిపించిందాయన గొంతుక. నేనా ఉన్మత్తతలోంచి తేరుకొని కిందకి దిగేను. "ఈమె నా మరదలు— పేరు సీత" అని ఆమెను పరిచయం చేసేడు సత్యమూర్తి.

"నమస్కారం" అన్నాను.

"నమస్కారం" ఆ గొంతుక నా మనస్సులో ఒక మోహన రాగాన్ని మేలుకొలిపింది.

టాక్సీలో ఆయన ఇంటికి వెళ్లేం. నా సామాను ఒక గదిలో పెట్టించేడు. పక్క గదికీ ఈ గదికీ మధ్య ఒక తెర ఉంది. ఆ తెరవైపు చూస్తూ "ఇదుగో. . . మా స్నేహితుణ్ణి తీసుకొచ్చాను" అన్నాడు.

"నీళ్లు వేడి చేయించేను. స్నానం చెయ్యమనండి" అని ఒక స్త్రీ కంఠం వినిపించింది. అవతలి నుంచి. నేను స్నానం చేసేక ఆయనూ, నేనూ భోజనానికి కూర్చున్నాం. సీత మా ఇద్దరికీ వడ్డించింది. వడ్డించినప్పుడల్లా ఆమె చేతుల్ని చూసే

వాణ్ణి. భోజనానంతరం "వంట ఎలాగుంది ?" అని అడిగేడు.

"అమృతంలాగుంది" అన్నాను సీత వైపు చూస్తూ. ఆమె నవ్వింది. "భేష్ ! తెలుగువంట అమృతం లాగుంది అన్నవాణ్ణి ఇన్నాళ్లకి చూసేను. నా హిందూస్థానీ స్నేహితుల్ని ఎవర్నడిగినా "హలా హలంలాగుంది అంటారు. సీతా ! నీ వంటని మెచ్చుకున వాడు ఇన్నాళ్లకి ఒకతను కనుపించేడు.!" అన్నాడు. టేబిలుమీద రెండు మామిడిపళ్లరసం గ్లాసు లున్నాయి ఇద్దరం చెరోగ్లాసూ ఎత్తి ఖాళీచేసేం.

"అమృతం!" అనాడ్నతను. "ఛీ బావా!" అని ఆమెలోపలికి పారిపోయింది. ఇద్దరం గ్లాసులు ఖాళీ చేసేం.

"ఎలాగుంది ?" అన్నాడు.

"చాలా తియ్యగా ఉంది" అన్నాను.

"అయితే పెళ్లిచేసుకుంటావా ?"

నాకు తెలవారింది. తలమీద చేతితో గట్టిగా రెండుసార్లు కొట్టుకున్నాను. పెళ్లికూతురులా తలవంచుకున్నాను.

"ఇదే మీ కుర్రాళ్లతో వచ్చిన చిక్కు. ఏ షాక్ వచ్చినా తట్టుకోలేరు. సరే. కాస్సేపు పడుక్కో. ఏకవచన ప్రయోగం ఎలాగూ చేసేను కాబట్టి అలాగే ఇక మీదట నిన్ను పిలుస్తాను. సాయంత్రం మళ్లీ మాట్లాడుకుందాం" అని వెళ్లిపోయేడు.

పడుకున్నాను గాని నిద్రపట్టలేదు. ఆ రోజే మిటి ? తర్వాత వారం రోజులూ నాకు సరిగ్గా నిద్ర పట్టలేదు. ఎనిమిదో రోజు సాయంత్రం ఇద్దరం ఒక పార్కులో కూర్చున్నాం.

"నువ్వెందుకూ పనికిరావు" అన్నాడు.

"ఏం ?" అన్నాను.

శిశిరంలో వసంతం

"నిన్ను పెళ్లిచెసుకుంటుందో లేదో సీతని అడిగావూ ?"

"లేదు"

"మరేం చేస్తున్నావు ఈ వారం రోజులూ ? అన్నాను కదూ ఈ కాలం కుర్రాళ్లు ఎందుకూ పనికిరారని ! ఇదే నేనైతేనా. . . . !"

"నాకు ధైర్యం చాలడం లేదండి" అన్నాను.

అతనో నిట్టూర్పు విడిచెడు. "సరే అయితే. రేపు ఎక్జిబిషన్‌కి వెళదాం. అక్కడ మీ ఇద్దర్నీ వదిలేసి నేను ఇంటికి పోతాను. ఏవేవో ప్రేమ కబుర్లు చెప్పు. అప్పుడప్పుడు చేతులు కలుపు. ఆమె ఎంత అందంగా ఉందో పొగుడు. ఆమెకో చీర కొని పెట్టు. తర్వాత సంగతి చూద్దాం" అన్నాడు.

మర్నాడు సాయంత్రం తనగదివైపు చూస్తూ "ఇదిగో. . . మేము ఎగ్జిబిషన్‌కి వెళుతున్నాం. వెళుతున్నాం. వచ్చేసరికి కాస్త ఆలస్యం అవుతుంది" అన్నాడతను. గదిలోంచి "సీతా ! ఆ నెక్లెస్ ఒక్కటే పెట్టుకో జాగ్రత్త. ఈ ఎగ్జిబిషన్‌లలో రద్దీ ఎక్కువగా ఉంటుంది" అని లోపలి నుంచి అతని భార్య గొంతు వినిపించింది.

"అలాగే అక్కయ్యా." అంది సీత.

"మీరోమాటు లోపలికి రండి" అందామె. సత్యమూర్తి గదిలోకి వెళ్లేడు. వారం రోజు లయింది. నే నింతవరకు ఆమెను చూడలేదు. ఇతడి మరదల్ని నేను పెళ్లిచేసుకోవాలి. భార్యని మాత్రం నేను చూడకూడదు. ఏం ఆదర్శం ! అనుకున్నాను. సత్యమూర్తి గది బయటికి రాగానే—

"ఆమె రాదా ?" అన్నాను అమాయకంగా మొఖంపెట్టి. అతను కొంచెం తత్తరబాటు చెందేడు,

"ఎవరు ? ఓహో! మా ఆవిడా? ఆమెకు వంట్లో బాగులేదు. పదండి పదండి" అన్నాడు హడావిడిగా ముందుకు నడుస్తూ. ఎగ్జిబిషన్‌లో జనసమ్మర్దం ఎక్కువగానే ఉంది. ఒక అరగంట అటూ ఇటూ తిరిగేమో లేదో సత్యమూర్తి మరి కనుపించలేదు.

"బావేడి ?" అంది సీత.

"ఏమో !" అన్నాను నేను. "సత్యమూర్తి గారూ !" అని గట్టిగా రెండుసార్లు కేకవేసేను. అటూ ఇటూ వెదికేం. ఆయన కనుపించలేదు. "మీ బావ లేకపోతేనేం ? నేనున్నానుగా ! మనిద్దరం హాయిగా తిరుగుదాం పద" అని అందామని నోరు విప్పి "పోనీ ! ఇంటికి పోదామా ?" అన్నాను. నీరసంగా.

"ఎందుకూ ? మీ సరదా అంతా చెడిపోతుంది. మనిద్దరం తిరుగుదాం పదండి" అన్నది సీత.

ఈ మారు ఆమె నాకు బాగా చేరువగా నడవడం ప్రారంభించింది. అప్పుడప్పుడు ఆ దొమ్మిలో మా ఇద్దరి భుజాలూ తగులుతుండేవి. అటువంటి సమయాల్లో అనుకునేవాణ్ణి "ఈ ఒక్క క్షణం నాకీ చొక్కా,ఆమెకా రవికా లేకపోతె ఎంతబాగుణ్ణు!" అని. అలా తిరిగి తిరిగి బట్టల దుకాణంలో దూరాం. "నాకో నెక్‌టై కొని పెట్టండి" అందామె.

"మీకు నెక్‌టై ఎందుకు ?" అన్నాను నవ్వుతూ.

"ఒకతనికి ప్రెజంటు చెయ్యాలి"

"అయితే ఒక షరతు. మీకు నేనో నెక్‌టై ఎంచి పెడతాను. నాకు మీరో చీర ఎంచాలి" అన్నాను.

"ఓ ! అలాగే" అంది.

నేనెంత వద్దంటున్నా వినక నెక్‌టై ధర ఆమె ఇచ్చింది. చీర ఖరీదు నేనిచ్చాను. రాత్రి తొమ్మిది గంటవుతోంది.

"ఇక ఇంటికి పోదామా ?" అంది.

"పదండి" అన్నాను.

"దొమ్మి మరీ ఎక్కువగా ఉంది. నా చెయ్యి పట్టుకోండి. లేకపోతె మనం కూడా విడిపోతా మేమో!" అంది సీత. "తెలుగు భాషలోని తియ్యదనం అంటే ఇది !" అనుకున్నాను నేను. ఆమె చేతిని నా చేత్తో గట్టిగా పట్టుకున్నాను. ఎగ్జిబిషన్ ముఖద్వారం ఎప్పుడు దాటేమో కూడా నాకు స్పృహలేదు. "ఇక నా చెయ్యి వదలండి" అందామె నవ్వుతూ.

"ఊహు !" అన్నాను.

"ఏం ?"

"వదులుతే ఈ ఇంద్రజాలం మాయ మవు తుంది. ఇప్పుడే అమరలోకంలోనో విహరిస్తున్న నన్ను మళ్లీ ఈ భూలోకంలో పడేయకండి."

"ఓహో ! మీరు కవిత్వంలో పడ్డారే !" అంది నవ్వుతూ. నా చేతిని సున్నితంగా విడిపించు కుంది.

"మీరు ఆ రెండో లోకంలో ఉన్నప్పుడు మీ చేతి చేమట అంతా నా చేతి కెక్కించేరు. చూడండి" అంది చెయ్యి చూపిస్తూ.

"వెరీ సారీ ! ఉండండి" అని నా చేతిరుమాలు తీసి ఆమె చెయ్యి తుడిచాను.

"థాంక్స్" అని కిలకిల నవ్వింది.

"అలా నవ్వకండి" అన్నాను.

"ఏం ?"

"ఆ నవ్వు నా గుండెని కోస్తోంది."

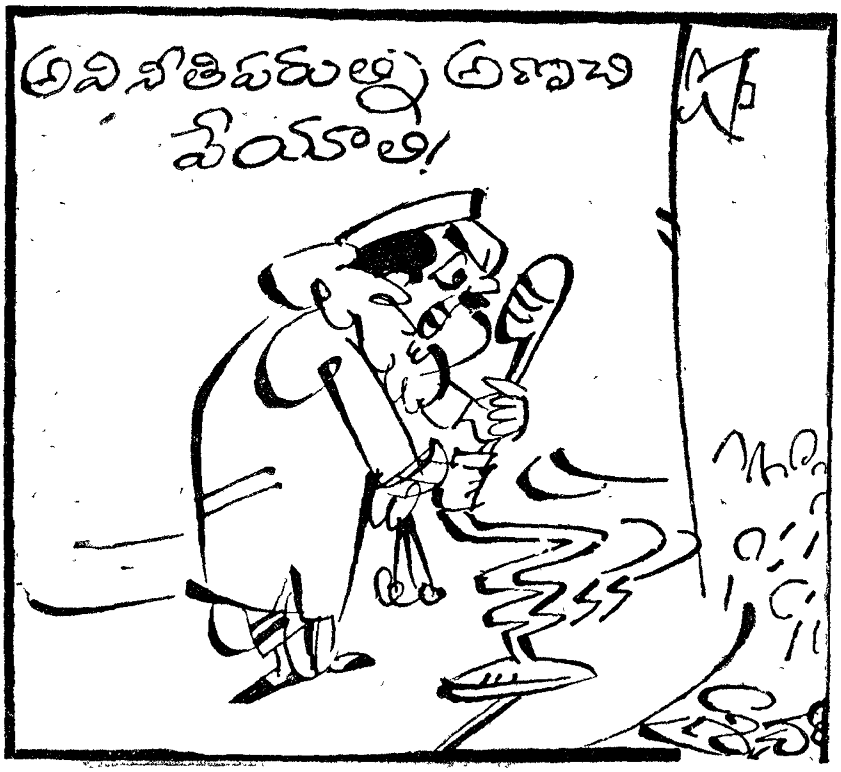

''శే ''మీ గుండెని కాదు. మీ కడుపుని. వినాకు ఆకలేస్తోంది. చప్పున ఇంటికి పోదాంరండి'' అంది ముందుకు నడుస్తూ.

ఇంట్లో సత్యమూర్తి కనుపించేడు. ''ఎక్కడికి పోయేరు మీరిద్దరూ ? పిలిచి పిలిచి నా గొంతుక అరచ్చుకుపోయింది. అవునూ ! ఇద్దరూ చట్టాపట్టా వేసుకు తిరుగుతుంటే మీ మధ్య ఈ మూసలా డెందుకూ?'' అన్నాడు అలిగినట్లు ముఖం పెట్టి.

''ఎందుకలా ఉడుక్కుంటావు బావా ? నీకోసం మంచి ప్రెజెంటు తెచ్చేనులే !'' అంది సీత.

''వెరీగుడ్ ! అయితే భోజనాలకి లేవండి.'' మీ కోసం వంటంతా చేసేసి సిద్ధంగా ఉంచేం!'' అన్నాడు.

''ఓహో ! ఏమేం వంటకాలు చేసేరేమిటి ?'' అంది సీత.

''అన్నం, కందిపొడుం, ఆవకాయ, మజ్జిగ !'' అన్నాడు చాలా సీరియస్‌గా.

భోజనాలయ్యేక ''అలా వీధిలోకి వెళ్ళి కిళ్ళీలు వేసుకుందాం పద'' అన్నాడు సత్యమూర్తి నాతో. ఇల్లు దాటగానే అడిగేడు.

''ఎంతవరకొచ్చింది కథ ?''

''ఏమో ! ఆమె చాలా పెంకిదండీ ! అటూ తేల్చదు. ఇటూ తేల్చదు.'' అని జరిగిందంతా చెప్పేను.

''అప్పుడే హేమ్లెట్‌లా మొఖం పెట్టకు. ఇదంతా ఉపోద్ఘాత మన్నమాట. చెయ్యి చెయ్యి తగిలించి కొంత కరెంటు ఎక్కించావు గదా ?'' అన్నాడు.

''కరెంటు కాదు. చెమట ఎక్కించేవు అంది!''

''అదే చమత్కారం అంటే. లేకపోతే పదహారేళ్ల కన్నెపడుచు నువ్వు చెయ్యిపట్టుకోగానే నీ మీద వాలిపోతుందనుకున్నావా ? ఇందులో ఎన్ని సాధక బాధకాలున్నాయి ! నువ్వు ప్రెజెంటు చేసిన చీర పుచ్చుకుంది. నువ్వు చెయ్యి పట్టుకుంటే ఊరుకుంది. నేను వెంట లేకపోయినా నీతో ఒంటరిగా తిరిగింది. అవునా ? ఇక రేపటి కార్యక్రమం విను. రేపు రెండు సినిమా టిక్కెట్లు కొంటాను. బాల్కనీలో వెనక వరసలో. ఇంగ్లీషు సినిమా. కనుక హీరోకీ హీరోయిన్‌కీ మధ్య రెండు మూడు మాట్లైన సీనులు తప్పకుండా ఉంటాయి. ఏమంటావు ?''

''అలాగే'' అన్నాను. మర్నాడు సాయంత్రం సత్యమూర్తి నాతో ''మంచి ఇంగ్లీషు సినిమా ఒకటి వడుస్తోంది. రెండు టిక్కెట్లు రిజర్వు చేసేను. వెళదాం పద'' అన్నాడు సీత ఎదుటగా.

''సరే. పదండి'' అన్నాను. ఇద్దరం బట్టలు తొడుక్కుంటుంటే టెలిఫోన్ మోగింది. సత్యమూర్తి రిసీవర్ ఎత్తేడు.

''ఎవరూ ?... ఓహో... పిలటింగా ?... ఇప్పుడా?.. నో...నో నా కో సినిమా ప్రోగ్రాం ఉంది సార్ ! ఒక స్నేహితుడితో వెళుతున్నాను. చంపేసేరే ! రేపటికి పోస్ట్‌పోన్ చెయ్యకూడదూ?... సరే ఉంటే.'' అని ఒక పెద్ద నిట్టూర్పు విడిచి రిసీవరు దించేసేడు. ''విన్నావుగా ? ఈ ప్రపంచంలో మరుక్షణంలో ఏమవుతుందో చెప్పలేం కదా ?'' అన్నాడు నా వైపు తిరిగి. ''పోనీ ఏన్నో క్షణాల్లో పంపిద్దామంటే ఆ సినిమాహాలు ఇక్కడికి మూడు మైళ్ళ దూరంలో ఉంది. ఇప్పుడేం చెయ్యడం ? సీతా ! ఇక నువ్వే శరణ్యం. నువ్వు నా జాగాలో వెళ్లక తప్పదు'' అన్నాడు సీతవైపు చూసి.

''నేను వెళ్లను బాబూ !'' అంది సీత.

''అదేమిటి ? ఆయనేదో పాపం సరదాగా మన వూరువస్తే, ఆయనని ఇంట్లో కూచోపెడితే ఏం మర్యాదా ?'' అని తెరవెనక నుంచి గొంతుక వినిపించింది.

''పోనీలెండి. ఆవిడకి నాతో రావడం ఇష్టం లేకపోతే బలవంతం ఎందుకూ ?'' అన్నాను.

''అబ్బెబ్బె. అదేదీ కాదండి. వూరికే అన్నాను. వస్తానుండండి'' అని గదిలోకి వెళ్లింది సీత. సత్యమూర్తి వెళ్లిపోయేడు. మరో పదిహేను నిముషాలకి సీత నా ఎదురుగా నిల్చుంది. నేను క్రితం రాత్రి కొని ఇచ్చిన చీర కట్టుకుంది. ఆమెవైపు నిదానించి చూసి ''నే నిప్పుడే లోకంలో ఉన్నాను ?'' అన్నాను కళ్ళు మూసుకొని. ఆమె చెక్కిళ్ళు ఎరుపెక్కాయి.

''పదండి. ఆలస్యం అవతోంది'' అంది వేలవైపు చూస్తూ.

''కళ్లకు దిష్టి తగులుతోంది'' అన్నాను.

''అయితే ఉప్మా, మసాలకాయలు తీసుకొచ్చేదా?

''అబ్బ. నేను వూళ్లో ఉన్నన్నాళ్లూ మీరెన్నిసార్లు దిష్టి తీయించుకున్నా లాభం లేదు.''

''మీరు కదుల్తారా, కదలరా ?''

''కదులుతున్నా హుజూర్ !''

సినిమా అవుతూంటే ఆమె చేతిమీద నా చెయ్యి ఉంచేను. మెల్లగా ఆ చేతిని వెనక్కి తీసేసుకుంది. కాస్సేపయ్యేక ఆమె భుజం మీద నా చెయ్యి వేసేను. ''మీరిలా అల్లరిచేస్తే నే నింటికి వెళ్ళిపోతాను.'' అంది మెల్లిగా. చెయ్యి వెనక్కి తీసుకోక తప్పలేదు. సినిమా అయిపోయిన తర్వాత నేను బింగ మూతితో హాలు బయటికి నడిచేను. ఆమె నా వైపు జాలిగా చూసింది. ఇంటికి వచ్చేదాకా లోపల నాతో ఏదేదో మాటాడాలని ప్రయత్నం చేసింది. నేను జవాబియ్యలేదు. సత్యమూర్తి ఇంకా ఇంటికి తిరిగి రాలేదు. నేను సరాసరి నా గదిలోకి వెళ్ళి చీకట్లో మంచం మీద పడుకున్నాను జోళ్ళైనా విప్పకుండా.

నా గదిలోకి అడుగుల చప్పుడైంది. ఎవరో లైటు వెలిగించేరు నా మంచానికి దగ్గరగా నడిచేరు. ''నా మీద కోపం వచ్చిందా ?''

నేను జవాబియ్యలేదు. ''మీ బాధ నాకు తెలుసు కాని మిమ్మల్నిలా ఓదార్చాలో నాకు తెలియదు. బహుశః మీరీవూరు రాకపోతేనే బాగుణ్ణేమో! ఒకవేళ తెలియక నేను చేసిన తప్పులేవేనా ఉంటే నన్ను క్షమించండి.'' అని లేచి వెళ్ళి పోతోంది.

''వెళ్ళకు సీతా! నువ్వు లేకపోతే నేను బతకలేను. ఇటు చూడు. నేను ఎం.ఎస్.సి పాసవబోతున్నాను. మావాళ్ళకి బోలెడు ఆస్తి ఉంది. నిన్ను కష్టం లేకుండా చేసుకుంటాను. నాకేం తక్కువని నువ్వు నన్నుకాదంటున్నావు?'' అన్నాను బతిమాలుకుంటూ. గుమ్మం దగ్గర ఆగి వెనక్కి తిరిగింది. ''ఈ ప్రపంచంలో ఏ నాడౌ నా ఆడదాని ప్రేమని పురుషుడు కొనుక్కోగలిగేడు? మీరు చదువుకున్న వాళ్ళు! సంస్కారం గల వారు. ఆలోచించండి.'' ఆమె వెళ్ళిపోయింది.

మర్నాడు రాత్రి ఆరు బాదు ప్లాటుఫారానికి కొన్ని దూరంలో ఉన్న బోగీలో అతను, నేనూ కూర్చున్నాం. కంపార్టుమెంటులో మరెవరూ లేరు. వసంత ఋతువు వెళ్లి పోయినా గ్రీష్మం ఇంకా ప్రవేశించలేదు. చల్లని గాలి నా శరీరాన్ని కాలుస్తోంది. దగ్గర్లోని మామిడి చెట్టు మీదనుంచి కోయిల కూత ఒకటి కటోరంగా వినిపిస్తోంది. తూర్పు దిక్కున ఆకాశం మీద చతుర్దశి చంద్రుడు మబ్బుతునకల్లో రోగిలా కనుపిస్తున్నాడు.

''నేను నీకు చాలా అన్యాయం చేసేను''. అన్నాడు సత్యమూర్తి ఒక నిట్టూర్పు విడిచి. ''నీకు విషయాలన్నీ మొట్ట మొదటే విడమర్చి చెప్పి ఉంటే ఇన్ని గొడవలు రాకపోను. నేను చెప్పేది శ్రద్ధగా విను. విన్న తర్వాత నా ప్రవర్తన మీద నీ తీర్పు చెప్పు.

''ఐదు సంవత్సరాల క్రిందట నాకు ఇద్దరు పిల్లలుండేవారు. నా భార్య సీత అంత అందమైనదని అనను గాని ఆమెను రోడ్డు మీద ఒకసారి చూసినవాడు మరొకసారి వెనక్కి తిరిగి తప్పక చూసేవాడు. ఆ రోజుల్లో నా జుట్టు నల్లగా తుమ్మెదరెక్కల్లా ఉండేది. నమ్ముతావా? నిన్న రాత్రి నాకు మొట్టమొదటిసారిగా నాకో వింత ఆలోచన వచ్చింది.

ఉడుతా! ఉడుతా!!

రావె రావే రావె ఉడుతా
నీవు కోరిన వన్ని పెడతా
కుచ్చుతోకా ఊపుకొంటూ
వచ్చిపోవే ఒక్కమారూ

జామపండూ తెచ్చి పెడతా
చక్రకేళీ తెచ్చి పెడతా
వీపుపై గల మూడు గీతలు
చూపుమా ముదమలర నాకూ

శనగపప్పూ తెచ్చి పెడతా
సన్నబియ్యం తెచ్చి పెడతా
చేతులెత్తీ నమస్కారం
చేసిపోవే ఒక్కసారీ

తోకలాగీ హింసపెట్టను
కేకలేసీ బెదరగొట్టను
గోముగా నీ వీపు నిమిరెద
ప్రేమతో నిండేను నా యెద

రామచంద్రుని మీది భక్తిని
రాతివంతెన కట్టినావట !
నాకు వంతెన లేమివద్దూ
నాకు నీ గంతుల్లె ముద్దూ

అలిపర్తి వెంకటసుబ్బారావు

శిశిరంలో వసంతం

మా కుటుంబం వీధి పడింది. నా ఇద్దరు పిల్లల్ని ఈ చేతుల్తో పాతి పెట్టేను. నా భార్య చచ్చి బతికింది. కాని ఆమె ముఖమంతా ఖాళీ లేకుండా లోతైన గంట్లు — రెండు కళ్లూ పోయేయి."

నేను షాక్ తిన్నవాడిలా లేచి కూర్చున్నాను.

"మాట్లాడకు. నేను చెప్పేదంతా పూర్తిగా విను ముందు వీడెంత నేస్తూ మరదల్నే నాకు చూపిస్తున్నాడు. తన భార్యని పరిచయం చెయ్యడేం? అని నువ్వనుకుంటున్నావని నాకు తెలీదూ? తెలుసు. అంతే ఇదివరకే నీకు చెప్పేనుగా నా కిటువంటి తమాషాలంటే సరదా అని? ప్రవాసంలోని అంధుణ్ణి. కళ్లు పోగొట్టుకున్న భార్య— గంపెడు దుఃఖంతో ఉన్న భార్య. ఆమెనెలా ఓదార్చేది? ఆయాలూ, నౌకర్లూ ఆమెను సరిగ్గా చూస్తారా? కష్టం సుఖం కనుక్కోడానికి ఇరుగూ, పొరుగూ ఒక్క తెలుగు కుటుంబమైనా లేదు. మా ఆవిడకి ఈ నాటికీ తెలుగు తప్ప మరో భాష రాదు. అప్పుడు దేశంలో ఉన్న మామగారికి నా పరిస్థితి రాసుకున్నాను. నా తరపువారెవ్వరూ లేరు. ఆయన సీతని తీసుకొని వచ్చేడు. కొన్నాళ్లక్కడ ఉండి సీతని మా దగ్గర వదిలి పెట్టి వెళ్లిపోయాడు.

"నాటికి నేటిదాకా నా భార్య ఆ గది బయటకి రాదు. ఆమెకు జీవితం మీదే విరక్తి పుట్టింది. సీత లేకపోతె మాకో క్షణం గడవదు. నాలుగు సంవత్సరాలు గడిచేయి. కిందటి సంవత్సరం నాకు ఒక నాడు హఠాత్తుగా ఒక పరమ సత్యం బోధపడింది. సీత మునుపటి సీత కాదని. నా పట్ల ఆమె ప్రవర్తన నాకు ఇబ్బందిగా ఉండేది. ఆ నాటినుంచి నా జాగ్రత్తలో నేనుండే వాణ్ణి. సీతకి చనువివ్వడం మానేసేను. సాధ్యమైనంత వరకూ ఆమెను తప్పించుకుని తిరిగేవాణ్ణి. ఒకనాడు మాటిగా అడిగేను "సీతా! నీ ఇంటికి ఎప్పుడు వెళతావ్?" అని. "అదేమిటి బావా అలా అడుగుతావ్? ఇదే నా ఇల్లు!" అంది తొణక్కుండా. ఈ పిచ్చి ముదరకముందే ఈమెనిక్కడనుంచి పంపించేస్తే మంచిదని నా మామ గారికి ఉత్తరం రాసేను. అతనొచ్చేడు. ఉరి పోసుకుని చస్తాను కాని మిమ్మల్నొదిలి వెళ్లనంది. ఆయన మళ్లీ వెళ్లిపోయాడు. ఇప్పుడేం చెయ్యడం? జీవితం ఒక మహా సాగరం అన్నారు. ఆ సాగరంలో ఒక పెను తుఫాను వచ్చి నన్ను ఛిన్నాభిన్నం చేసి తీరానికి విసిరేసింది. అక్కడనే సిమ్మసిల్లి యిసకలో పడి ఉంటే శిథిలమైనాటి కెరటాలు ఒకదానివెంబొకటి ముంచుకుంటూ నన్ను మళ్లీ లోనికి లాగేయి. ఈ మారు మునగడమా, తేలడమా అని కర్తవ్యం తెలియక కొట్టుకుంటున్న నా దృష్టి కి ఒక చక్కని పడవ కనిపించింది. అందులో నువ్వున్నావు. అప్పుడు నా కీ ఆలోచన తట్టింది. ఆ పడవలోకి మెల్లిగా ఎక్కి నిన్ని సముద్రంలో తోసేద్దామని. అందుకే నిన్ను అలహాబాదు పిలిపించేను. ఏవిధంగా పోల్చినా నీతో నేను పోటీపడలేనుగదా? నిన్ను చూసేక ఆమె తప్పక తన తెలివి తక్కువ ఆలోచనలకి స్వస్తి చెప్పి నిన్ను వరిస్తుందని గట్టిగా నమ్మేను. కాని ఇలా అవుతుందని నేను కలలోనైనా వూహించలేదు. శరద్గ్రీష్మాదాటి శిశిరంలో అడుగు పెట్టేను నేను. తాను వసంతంలో ఉందామె. మా ఇద్దరికీ పొత్తెక్కడ? నాకు తెలుసు అక్క సౌఖ్యంకోసం తన జీవితాన్ని బలి చెయ్యడానికి సిద్ధపడింది సీత. ఈ త్యాగమయిని నే నెలా స్వీకరించగలను? నువ్విప్పుడేమంటావు నేస్తం?"

బయల్దేరిన్న ఇంజను కూతకి ఇద్దరం తుళ్లిపడ్డాం. ప్లాటుఫారం మీదకి రైలుబండీ ఎప్పుడొచ్చిందో మేము గమనించనేలేదు. ఇంజనుకి మా బోగీని తగిలించి రైలుబండీ చివరకి తీసుకొనివెళ్లి అక్కడ అటాచ్ చేసేరు.

"సరే. ఇక దిగండి" అన్నాను.

"దిగుతాను. నువ్వొక్కసారి మనస్ఫూర్తిగా నన్ను క్షమించేనూ అను" అన్నాడు బొంగురుపోయిన గొంతుకతో.

"ఇందులో మిమ్మల్ని క్షమించేందుకేముంది! ఎన్నియుగాలైనా పురుషుడు స్త్రీని ఏనాటికీ అర్థం చేసుకోలేడు. అది భగవంతుడు మన కిచ్చిన శాపం. వాళ్లలోంచి జన్మించి వాళ్లకి విలువ కడతాం అనుకోవడం మన తెలివి తక్కువ. అంతే."

గార్డు ఈల వూదేడు. ఆకుపచ్చ లాంతరు ఎవరో చూపిస్తున్నారు. సత్యమూర్తి దిగిపోయేడు! ఇంజను ఆయాసపడుతూ రైలుబండిని ముందుకు లాగడం ప్రారంభించింది.

"అన్నట్లు మర్చిపోయేను. సీత నీకు దీన్నిమ్మంది" అని కిటికీలోంచి ఒక పొడుగాటి అట్ట పెట్టె నాకు అందించేడు. బండి ప్లాటుఫారం వదులుతుంటే ఆ పెట్టె విప్పేను. లోపల ఎగ్జిబిషన్‌లో ఆమె కొన్న నెక్‌టై ఉంది. నెక్‌టైకి తగిలించిన ఒక కాగితం మీద "ప్రేమతో నీ సీత" అని ముత్యాల్లాంటి అక్షరాలతో రాసి ఉంది. ★

అయిదు రెళ్లు

38 వ పేజీ తరువాయి

గీతకు ఏం చేయటానికీ తోచలేదు. ఇంతట్లో మనస్సుకేదో తట్టింది. చటాలున మోహన్ చేతిలోని పేపరు తీసుకుని తేదీ ఎంతో చూసింది. గీత స్థిమితపడింది.

"ఇది ఏప్రిల్ ఇరవయ్యోతేదీ పేపరు .... మీరు కంగారుపడటం అనవసరం...."

మోహన్ అయోమయంగా చూశాడు.

"సినీరథం ఎప్పుడు విడుదలయిందో చెప్పండి!" అనడిగింది గీత మోహన్ని మరికొంత తికమక పెడుతూ.

"ఏప్రిల్ ఫస్టున .... ఆమాటకొస్తే ఏప్రిల్ సంచిక మార్చి ఆఖరులోనే విడుదలైంది ...." అన్నాడు.

గీత కళ్లు వింతగా మెరిశాయి.

"మరి చూశారా ? ఇది ఇరవయ్యోతేదీ పేపరు.... మీ నాన్నగారు సినీరథం చూస్తేనా ఉండరు. చూస్తే మీ బొమ్మ పోల్చుకున్నైనా ఉండరు. మీరు తరు అందుకని ! ఇప్పుడాయన నా ఆరా తియ్యాలని ఫోటో వేయించారు. . . ."

గీత మాట్లాడకుండా ఆ ఒక్క పేపరూ అట్టే పెట్టి మిగతావన్నీ తొందరగా తూయించి డబ్బులు తీసుకుని వాడిని పంపేసింది.

వాడు వెళ్ళాక "చిన్నప్పటి ఫోటో వేయిస్తే మిమ్మల్నెవరు పోల్చుకుంటారు ?" అనడిగింది గీత అయోమయంగా చూస్తూ.

"ఇప్పటి ఫోటో లేవి ఆయన దగ్గర లేవు లెండి. అన్నీ నాతోనే మూట గట్టుకొచ్చాను. ఇదొక్కటే ఆయన దగ్గరుంది. . . ." అని వివరించి చెప్పాడు మోహన్.

గీత మోహన్‌కు ధైర్యం చెప్పింది.

"ఈ ఫోటో చూసి ఎవరూ మిమ్మల్ని అనుమానించరు. బెంగపెట్టుకోకండి."

అయినా మోహన్‌కు అధైర్యం తగ్గలేదు.

"అది కాదండి నా బెంగ ! మానాన్న సినీరథం చూస్తే ?.... కోరి తద్దినం తెచ్చుకొన్నట్టయింది. నటుడ్ని కావాలనే ఉబలాటంలో ఇంటి నుండి చెప్పకుండా ఉడాయించిన సంగతి మర్చిపోయాను. లేకపోతే ఫొటో వేయించుకునే వాడినే కాదు ...." అన్నాడు అతిదైన్యంగా.

పూనితే గాభరాపడకండి...."

మోహన్ కాస్త స్థిమితంగా ఆలోచించుకున్నాడు. గుడివాడంటే పేపర్లు, మేగజైన్లు వెళ్లని అడవిప్రాంతమేం కాదు. తను ముఖానికి మన్నుగా రంగు పూసుకుని, నొక్కు నొక్కుల జుట్టు పెట్టించుకుని, బొమ్మలషర్టు వేసుకుని ఫొటో తీయించుకున్నాడయ్యె ! నాన్నేం గుర్తు పట్టగలడు ? వంకీల్లేని పొదా జుట్టు, తెల్లని షర్టు, నిగనిగలాడని ముఖం .... నాన్నకు తనా మరోలా గుర్తుకురాడు .... సినీరథంలో ఫొట వేయించుకున్నందుకు ఇప్పుడు 'అయ్యో !' అనుకో నాల్సిన పనిలేదు. అమ్మయ్య !

మోహన్ గీతకు కృతజ్ఞత చెప్పుకున్నాడు.

"నా బెంగ కాస్త తీర్చారు ! మీ ఋణం జన్మజన్మాలకు తీర్చుకోలేను."

గీత సిగ్గుపడింది.

"వూరుకోండి ! ఇందులో నేను చేసిందేముంది ?" అంటూ గీత కాఫీ తయారుచేసి తీసుకురావటానికి లోపలి కెళ్లింది. కాస్సేపట్లో కాఫీతో తిరిగొచ్చింది.

(సశేషం)